

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 916
van **JOHAN DANEN**
datum: 18 augustus 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Luchtkwaliteit Genk-Zuid en omgeving - Metingen en resultaten 2018, 2019 en 2020

Op 17 oktober 2019 werden de meetresultaten van de luchtkwaliteit in Genk-Zuid en omgeving voorgesteld op de stuurgroep Genk-Zuid. De cijfers van 2019 hadden betrekking op de periode januari-juni 2019. De resultaten van de tweede jaarhelft dienden nog gevalideerd te worden en deze zouden begin 2020 beschikbaar zijn.

Bij de voorstelling van de meetresultaten, bleek dat op het meetpunt in de E. Fabrylaan in Sledderlo in 2018-2019 een jaargemiddelde waarde van (zeswaardig) chroom van 1,5 nanogram per m³ lucht werd gemeten, wat drie keer hoger is dan de toetsingswaarde in de vergunning (0,5 ng/m³). De minister gaf in antwoord op schriftelijke vraag nr. 73 van 31 oktober 2019 al aan dat het bedrijf Aperam blijft inzetten op onderzoek en maatregelen om een verdere reductie van zeswaardig chroom in de omgevingslucht te bewerkstelligen. Op basis van de nieuwe inzichten en meetresultaten, werd het actieplan - dat al sinds 2017 loopt - om de nikkel- en chroom(VI)-uitstoot te verminderen, bijgestuurd.

Naast het zeswaardige chroom, blijkt dat ook de nikkelconcentratie een blijvend aandachtspunt is. Volgens de meegedeelde meetresultaten bleef de nikkelconcentratie met 16 ng/m³ net onder de Europese norm van 20 ng/m³, maar zat de concentratie duidelijk boven de richtwaarden van de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO).

Bij de voorstelling van de resultaten bleek dat er op de nieuwe meetlocatie in Zutendaal (Tiendenstraat) veel te hoge PCB-waarden (polychloorbifenyyl) werden opgetekend. Deze verontreiniging was afkomstig van het schrootverwerkende bedrijf Stelimet.

1. Zijn de volledig gevalideerde meetresultaten voor 2019 bekend?
 - a) Werden de tendensen uit de eerste jaarhelft van 2019 bevestigd wat betreft de nikkel-, zeswaardig chroom- en PCB-concentraties? Wat waren de gemeten, gemiddelde jaarconcentraties op de diverse meetlocaties?
 - b) Werd de dalende trend die sinds 2018 werd ingezet wat betreft de nikkel-, chroom- en mangaanconcentraties bevestigd?
 - c) Zijn deze gevalideerde meetresultaten voor 2019 beschikbaar? Kan de minister deze meetresultaten bezorgen?
2. Werden de hoge PCB-waarden in Zutendaal bevestigd of was er een dalende/stijgende trend merkbaar na validatie van alle meetresultaten?

3. Zijn de meetresultaten voor de eerste jaarhelft van 2020 al bekend?
 - a) Wanneer worden deze voorgesteld?
 - b) Wat waren de resultaten wat betreft de nikkel-, (zeswaardig) chroom- en mangaanconcentraties? Zijn er stijgende/dalende tendensen merkbaar?
 - c) Heeft de bijsturing van het actieplan van Aperam al meetbaar resultaat opgeleverd?
 - d) Het actieplan werd opgesteld voor de periode 2017-2020.

Wordt er in een verderzetting van dit actieplan voorzien?
4. Wat is de evolutie van de gemeten PCB-waarden in het zuidelijk deel van de woonzone van Langerlo en Zutendaal (Tiendenstraat)?

ANTWOORD

op vraag nr. 916 van 18 augustus 2020

van **JOHAN DANEN**

1. De gevalideerde meetresultaten van 2019 zijn beschikbaar.

- a) De VMM voert metingen uit van nikkel, mangaan en totaal chroom. Zeswaardig chroom wordt niet routinematig gemeten door de VMM. Aperam voert om de 3 jaar metingen van zeswaardig chroom uit. De laatste campagne dateert van 2018-2019. De tendensen van de eerste jaarhelft van 2019 werden bevestigd. In 2019 werd de Europese streefwaarde voor nikkel gehaald (zie tabel bijlage 1). Op de meetlocatie GK11 in de E. Fabrylaan (meetlocatie het dichtst bij Aperam) daalden de jaargemiddelden van nikkel, chroom en mangaan tussen 2017 en 2019. Op de verder afgelegen meetlocatie GK05 (De Koor) bleven de jaargemiddelden stabiel.

De PCB-waarden op de 2 meetposten in Genk-Zuid bevestigen eerdere resultaten: op de meetpost GK18 in industriegebied variëren de meetwaarden sterk - lagere meetwaarden worden afgewisseld met hoge meetwaarden; op de meetpost GK29 in de woonzone blijven de depositiewaarden laag (bijlage 3).

De meetpost in Zutendaal werd pas in juni 2019 opgestart. Ook bij de meetwaarden in Zutendaal zien we een sterke variatie. Het eerste staal van 2019 gaf een hoge meetwaarde, door een hoge PCB-depositie. In de 2 volgende maandstalen van 2019 waren de PCB-deposities lager maar duidelijk hoger dan op een achtergrondlocatie (bijlage 4). We willen er op wijzen dat de bron van deze verontreiniging niet Stelimet is, maar een ander schrootbedrijf nl. Euregio in Zutendaal.

- b) Voor totaal chroom en nikkel zijn de jaargemiddelden in 2019 iets lager maar van dezelfde grootteorde als in 2018. Voor mangaan is het jaargemiddelde van 2019 vergelijkbaar met dit van 2018. (Zie ook tabel in bijlage 1 en figuren in bijlage 2)
- c) De gevalideerde jaargemiddelden van zware metalen voor 2019 staan in bijlage 1. De resultaten van de maanddeposities van dioxines en PCB's staan in bijlage 3 en 4.
2. De meetpost in Zutendaal werd vrij recent opgestart. Doel was na te gaan of het nabijgelegen schrootbedrijf een impact had op de luchtkwaliteit. Concreet maten we de depositie van dioxines en dioxine-achtige PCB's op een meetpost die in industriegebied staat. Dit heeft als gevolg dat we de resultaten niet toetsen aan de maandgemiddelde drempelwaarde (bedraagt 21 pg TEQ/(m².dag) voor de som van dioxines en PCB's. Drempelwaarden worden enkel getoetst in agrarische gebieden en woonzones, niet in industriezones. De mens neemt dioxines en PCB's immers op via de voeding. Meer uitleg op: <https://www.vmm.be/lucht/dioxine-en-pcb/drempelwaarde-dioxines-en-pcb>. In de 4 gekende stalen (juni 2019-april 2020) had het eerste staal een heel hoge PCB-waarde van 200 pg TEQ/(m².dag). Maar ook in het laatste staal van maart-april 2020 was de PCB-depositie vrij hoog (71 pg TEQ/(m².dag)). Een striktere opvolging is noodzakelijk. Daarom besliste de VMM met de Afdeling Handhaving om de meetfrequentie op te drijven: vanaf juni 2020 wordt er om de andere maand een staal genomen. Dit betekent 6 stalen op jaarbasis, wat hoger is dan de frequentie van 4 maandstalen op jaarbasis die we eerder collecteerden.

3. Momenteel zijn de resultaten voor zware metalen tot en met april 2020 beschikbaar (zie bijlage 1).
- a) De resultaten worden voorgesteld op de stuurgroep Genk-Zuid. Deze stuurgroep ging normaal gezien door in juni 2020, maar werd ten gevolge van het Corona virus uitgesteld naar 20 november 2020.
 - b) In de eerste 4 maanden van 2020 blijft het glijdend jaargemiddelde voor nikkel en chroom vergelijkbaar met 2019, voor mangaan is er een lichte stijging. (zie bijlage 2). De gemeten jaargemiddelde concentraties voor nikkel in de omgevingslucht rond Aperam daalden van 23 ng/m³ in 2017 naar 16 ng/m³ in 2018 en 14 ng/m³ in 2019. Voor zeswaardig chroom werd in de (winter van) 2018/2019 een immissiestudie uitgevoerd en werd een gemiddelde concentratie van 1,5 ng/m³ opgetekend. Dit is een overschrijding van de richtwaarde van 0,5 ng/m³. De studie werd echter uitgevoerd onder afwijkende meteorologische omstandigheden (afwijkend van de omstandigheden in de rest van het jaar alsook van de referentiewaarden over een 30-jarige periode). De opgetekende CrVI-waarde wordt dan ook niet als echt representatief jaargemiddelde beschouwd. Daarnaast wordt er algemeen wel een dalende trend van 5,2 ng/m³ in 2010 naar 1,5 ng/m³ in 2018/2019 vastgesteld.
 - c) Het door Aperam uitgevoerde actieplan blijkt dus een positieve impact te hebben op de luchtkwaliteit van Genk-Zuid. Nuancering is gepast aangezien er bij dit bedrijf reeds enige tijd verminderde activiteit is omwille van economische redenen.
 - d) Bij Aperam zijn er momenteel enkele testen en onderzoeken in uitvoering met betrekking tot voornoemde CrVI-problematiek. De resultaten van deze onderzoeken worden verwacht tegen eind september 2020.
4. De VMM meet momenteel de dioxine- en PCB-depositie in functie van Stelimet op 2 meetplaatsen. Op GK18 (in industriegebied) is er geen sprake van een dalende trend. In het staal van 3-4/2020 maten we een PCB-depositie van meer dan 300 pg TEQ/(m².dag). Op de meetplaats in de woonzone (GK29) zijn de dioxine+PCB-waarden wel veel lager en lagen ruim onder de maandgemiddelde drempelwaarde van 21 pg TEQ/(m².dag) voor dioxines + PCB's: de hoogste waarde in de periode 2019 – april 2020 bedroeg 7,4 pg TEQ/(m².dag). Uit de resultaten volgt dus dat we in industriegebied, in de onmiddellijke omgeving van Stelimet sporadisch heel hoge PCB-waarden vaststellen. De dichtst bijgelegen woonzone ligt op een 800-tal m ten noorden van Stelimet. De afstand en oriëntatie tot Stelimet zorgen ervoor dat dit PCB-beladen stof nauwelijks tot de woonzone waait.

De VMM heeft 1 meetpost in Zutendaal. Volgens het gewestplan ligt deze in industriegebied, vrij dicht bij het schrootbedrijf Euregio Recycling. Momenteel zijn er slechts 4 meetresultaten beschikbaar. Deze variëren sterk: de PCB-waarden liggen tussen 30 en 200 pg TEQ/(m².dag). Doordat de locatie in industriegebied ligt, gebeurt er geen toetsing aan de drempelwaarden.

Volgens het gewestplan ligt de dichtstbijzijnde woonzone op 1 km afstand. Echter, tijdens het plaatsbezoek stelde de VMM vast dat er ook woningen zijn rond de meetplaats. Ook is er in de onmiddellijke nabijheid een agrarisch gebied.

BIJLAGEN

1. [Resultaten zware metalen in PM₁₀-stof](#)
2. [Evolutie van jaargemiddelden en glijdend jaargemiddelde voor nikkel, chroom en mangaan](#)

3. [Som van dioxine- en PCB-depositie op de meetplaatsen in Genk-Zuid \(GK29 en GK18\) en Zutendaal \(ZU02\)](#)
4. [Detailresultaten van dioxine- en PCB-depositie op de meetplaats in Zutendaal \(ZU02\)](#)